

Prva vrsta letnikov in velja za... vred ali v Maribor... do leta 20 K, za leti leta... 30 K, za leti leta... 50 K. Slovenskega Gospodarja... Maribor, Koroska cesta 11. 3. ... do dopolnitve do odgovora. ... Telefon 220.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Učijo „Katal. tiskovnega društva“... dobivajo list brez posebnih... ročnice. — Uredništvo: Koroska... cesta 11. 3. Rokopisi se ne vrnejo. ... in reklamacije. ... po dogovoru. Za vsi... kretni oglase primeren papir. ... reklamacije so podložne... prosto. — Telefon 220.

39. številka.

Maribor, dne 29. septembra 1921.

55. letnik.

Ven z volitvami!

Kmalo bo leto, odkar smo imeli državnozbornske volitve in v tem času smo brdiko izkusili, da se korupcija veča od dne do dne in da je parlament brez vsake moči pred strahovladno pateniranih vladinincev, Srbska zgodovina ve povedati strašne zgodbe nasilja in brezvestnega izkoriščanja iz dobe Obrenovičev, kralja Milana in njegovega sina Aleksandra, danes pa vidimo sami, da to niso bajke. Peščica ljudi s Pašičem in Pribevičem na čelu uveljavlja danes isti način vladanja, kot ga je z največjo krutostjo in brezobzirnostjo izvajal Aleksander Obrenović.

Tem samodržcem ali absolutistom ne gre za program, za socialni in gospodarski napredek narodov, temveč za moč in oblast v državi. Kdor je z njimi, dobi vse, kdor je pa proti, kdor ne pripozna nadvlade peščice ljudi nad ogromno večino, in ne trpi, da bi vladne osebe na tako brezvesten način kupičile bogastvo ter skrbele samo za prospeh svoje stranke, ta postane „protidržaven“ in se tudi na vse mogoče načine preganja in stiska.

Stari Pašič je zagrizen Velikosrbijanec, misli samo na Veliko Srbijo, Hrvati in Slovenci so mu pa neka-ko tuji, nevarni in sumljivi ljudje, s katerimi ni mogoče sodelovati. Najprej Srbi, potem Srbi in Hrvati in Slovenci kot državljani tretje, nižje vrste. Velebsrbska politika večine radikalov ara tako daleč, da se tudi na zunanjo napram tujim državam govori samo o Srbiji ter dosledno zatajuje hrvaški in slovenski življenj.

Demokrati, ki vladajo z radikali, so v tem oziru ne razločujejo od njih. Ker ne morejo izpodrinuti starega Pašiča, zato si pa delijo z njim moč in oblast v državi. Da si osigurajo svoje stolčke, so se vrgli na policijo in na notranje politične zadeve, Pašiču so pa pustili mesto šefa in zunanjega politika.

Zunanja politika nam nosi poraz za porazom, blamažo za blamažo in policijaminister Pribevič se ne briga za krvave izgrede po južni Srbiji, Orinogori, ne vidi in ne briga se za od dne do dne naraščajoče trope hajdukov, sedi lepo v Beogradu, skrbi, da ga nikdo ne spodrine in z ogromnim številom svojih policajev preganja in zalezuje — politične nasprotnike policajdemokracije.

Strasno se je mudilo z ustavo in z centralizmom, češ, da bo s tem dana enaka svoboda in enak zakon za vsa tri plemena.

Zaklad na otoku.

Is angleškega prevedel Paulus.

(Dalje.)

Precej utrjen mornar sem že sicer bil, in vaje nemirnih ladijskih desk, ampak takega guganja in valjanja pa le nisem mogel prenesti, posebno še ne na prazen zelodec.

Morebiti je to vplivalo na mene, morebiti otočna enoličnost otoka ter njegovo divje skalovje, morebiti tudi rotlo grmenje valov, ki so se lomili nekje od strmih obrežij — skratka, četudi je solnce sijalo jasno in toplo, in četudi so najraznovrstnejši in nad vse zanimivi morski ptiči kričali krog ladje in lovili iz morja ostanke jedil, in bi si človek po takem dolgem potovanju preko neizmernega morja pravzaprav moral pozeleti, da pride zopet na suho — kljub vsemu temu mi je srce zlezlo v Skornje, kakor pravijo, in od takrat sem iz dna duše sovražil otok in njegov zaklad.

Dolgočasno delo nas je čakalo še tisto jutro. Vetrni ni bilo nobenega — morali smo spustiti čolne v morje — privezati nanje jadrnico in moštvo jo je moralo z veslanjem potegniti skozi

Sedaj imamo ustavo in to proslavljeno svobodo — radikali, policajdemokrati s „samostojnim“ priveskom imajo vse, velika večina naroda pa vsak dan večje gorje vsled visokih davkov in brezvestnih spekulacij z narodnim premoženjem.

Ta proslavljena svoboda se je pokazala tudi v tem, da je popolnoma onemogočila sodelovanje vseh plemen in vseh slojev. Pri ustavnem glasanju so podkupili samostojne in Turke, davkoplačevalcem so naložili grozno breme, delavstvu so odvzeli 68 zastopniških mandatov in ogromno hrvaško in slovensko večino so postavili pred zaprta vrata svojih kabinetov, kjer Pašič in Pribevič kujeta naklepe, kako bi se dalo še naprej vladati brez narodovega odobrenja.

Ideja vladinincev je Velika Srbija, srbski kmetski in delavski narod pa kaže pod današnjim režimom ravno tako malo zadovoljnosti kot slovenski in hrvaški. To leto je bilo za vse povprek prav dobra šola. Vsi občutimo nevzdržnost današnjega položaja, naša kultura in naše socialne težnje ne trpijo vladnih metod iz starosrbske Obrenovičeve dobe, ne trpijo, da se peščica spekulativcev naziva „narod in država“, nas pa smatra za brezpravno rajo!

Ce se že vladininci tepejo in kregajo za moč in oblast, zahtevamo tudi mi svoje orožje — postavite volilne skrinjice in kroglice nam dajte!

Politika, ki nekaj nese.

Visoki politiki naše države, ki izhajajo iz visokih beograjskih rodbin, so že od nekdaj samo za koristno politiko, seveda ne za tako, ki bi koristila narodu temveč za ono drugo, ki polni prav hitro in uspešno lastne žepce. Srbski kmetski in delavski narod je po preobratu našel doma porušena domovja in opustošena polja, politiki so si pa znali tudi na Krfu, v Franciji in vsepovsod, koder so hodili, pridobiti dosti denarja v najboljši valuti.

Pašič n. pr. ima danes svojih dvesto milijonov dinarjev in na vseh uličnih vogalih po Beogradu velike hiše, med bogatine se štejejo tudi druge visoke politične osebnosti in tako vidimo, da je bil vojni čas za narod grozno trpljenje, za visoke politične glave pa dober profit.

Nastala je velika, plodovita Jugoslavija in profitarstvo polje za to gospodo se je zelo povečalo. Eni so šli kot konzuli v zemljo „zdrave valute“, kjer so s svojo službo združili dobro trgovino, drugi pa so se doma s vso

silo vrgli na razne spekulacije.

Tuji in naši profitarji se prav dobro poznajo, državne nabave se vedno vršijo med dobrimi znanci in masni profiti dréjo v nikdar polne žepce.

Sedaj ravno je Pašič na tem, da prav dobro obskrbi svojega sina. Francozi bi se radi iznebili starega, nerabnega orožja in drugega vojnega materiala, zato so se pa obrnili na svoje stare beograjske znance, da se v državi SHS ustanovi konzorcij, ki bo oskrboval naše vojaštvo. Stvar so vzeli pravi ljudje v roko: Pašičev sin Rade, minister na razpoloženju Velizar Janković in še drugi „velezaslužni“ veljaki naše države.

Dobre spekulacije gredo vedno na škodo države in na breme davkoplačevalcev in tako tudi ta.

Konzorciju, ki nosi lepo ime „Omladina Srbije“ — to je „vse srbsko“, bo morala dati država zemljišča zastonj, 50% popusta po železnica in prost uvoz in izvoz. Stvar je že gotova. Blizu Kraljeva ob reki Ibrici se zgradi ve lika fabrika in ministrski svet je že izdal — svoje dovoljenje.

Pašičevo društvo hoče profit in s tem mirna Bosna, če bodo davkoplačevalci še tako stokali in trpeli. Parlament pri tem nima besede, to pa zato, ker se zaslužnim ljudem kot so Pašič in Janković ne sme odbiti profit in ker smo v — parlamentarni državi.

Naša zmaga pri volitvah v cenilne komisije.

Pri volitvah v cenilne komisije za dohodninski davek dne 25. septembra je Slovenska ljudska stranka sijajno zmagala v večini okrajev na Slovenskem Stajerju. Udeležba sicer nikjer ni bila posebno velika, a naši močje in žene so prišli iz najbolj oddaljenih krajev, da oddajo svoje glasove stranki in možem, do katerih imajo zaupanje. Kakor pri vseh volitvah, tako so tudi tukaj nastopile proti naši Slov. ljudski stranki vse mogoče stranke, v sodnem okraju Maribor-okolica so n. pr. proti nam nastopile te-le liste: Samostojna, socialdemokratska in trgovsko-gostilničarska. A nad vsemi te mi je naša kljub silnemu naporu nasprotnikov sijajno z veliko večino zmagala. Dobili smo absolutno večino 62 glasov nad vsemi strankami. Naši volilci in volilke so držale strogo disciplino. Ze jutraj pred 7. uro je bil hodnik pred voliščem zaseden od naših volilcev, ki so prišli nekateri peš po 4—5 ur daleč. Enaka poročila do-

bivamo iz drugih okrajev. Slava zavednosti vrlih našincev!

Vlada bo poleg izvoljenih članov imenovala v komisije po vseh okrajih še polovico neizvoljenih članov. Ko bodo komisije tako sestavljene, se bo začelo delo. Dolžnost in naloga teh komisij bo, da strogo pravično in nepristranski preiskujejo, komu se glede predpisovanja dohodnine godi krivica in komur ne. Naši ljudje, ki so jim godi krivica, naj pošljejo enemu izmed izvoljenih članov podatke, da bo dotični lahko branil pri komisiji pravice posameznih davkoplačevalcev. V tem oziru bo Slovenska ljudska stranka šla našim ljudem na roko na ta način, da bo po vseh okrajih na sedežu sodnega okraja skušala dobiti zanesljivega zaupnika, ki bo zbiral vse te pritožbe naših davkoplačevalcev in jih izročil članu cenilne komisije.

Slovenska ljudska stranka je vesela te nove zmage, osobito radi tega, ker naše ljudstvo s tem samo javno priznava, da je edino naša stranka tista, ki gre prizadetim nesebično povsod na pomoč. Kakor naša stranka pošteno brani vaše koristi, tako ji stojte vi močje tudi povsod in vselej zvesto ob strani.

Bavarska Kmet. Zveza.

Kmetske zveze s katoliškim programom, kakor ga ima naša Slovenska kmetska zveza, so organizirane tudi po drugih državah: v Belgiji, v Nemčiji, Avstriji, Čehoslovaški, Italiji, na francoskem itd. In zelo močne Kmetske zveze so to! Bavarska katoliška Kmetska zveza šteje nad 170000 članov, Kmetske zveze v Avstriji skupno tudi blizu toliko, francoska Kmetska zveza nad 1 milijon.

Za člane naše Slovenske kmetske zveze je zelo važno, da vedo, da niso sami, ampak da se za kmetske koristi na krščanskem programu bori tisoče in tisoče kat. kmetov v drugih državah. Zato si bomo v prihodnjih štev. „Gospodarja“ ogledali, kako so organizirane Kmetske zveze po drugod. — Začnemo z Bavarsko.

Ogromna večina bavarskih kmetov je organiziranih v katoliški „Bavarski kmetski zvezi“, ki šteje nad 170.000 članov. Prva Kmetska zveza na Bavarskem je bila ustanovljena l. 1893. Kmalu jih je sledilo še šest. L. 1898 se je vseh sedem okrožnih kmetskih zvez združilo v osrednjo Kmetsko zvezo, ki se je pod vodstvom znane dr. Heima razvila v sijajno organizacijo. Razpredena je po vseh ka-

do in cele jate ptičev so se pri tem ne navadnem glasu kričavo dvignile ter so krožile nad gozdom, pa kmalu so zopet poselele po drevju in nanovo je zavladal mir nad otokom.

Naše pristanišče je bilo od vseh strani naozko obdano od bregov. — Drevje je segalo prav doli do morja, obal je bila nizka in lahka dostopna, in se je na zapad dvigala proti gričevju. Dvoje potočičev, ali bolje rečeno: dvoje močvirnih jarkov se je stekalo v zaliv in rastlinstvo ob njih je kazalo sumljivo, strupeno bujnost.

Niti sapica se ni genila v ozračju, mirna tišina je ležala nad otokom in nad morjem, le valovi so daleč neke grmeli ob skale. Po noči jih je še dvignil veter in šele danes se je privalil do otoka. Duh kakor po gnilem listju in trhljih storih je visel nad pristaniščem. Zdravnik je vohal in vlekel zrak skozi nosnice, kakor človek, ki preiskuje pokvarjeno jajce.

„Nisem izkušen v iskanju zakladov“, je dejal, „ampak svojo lasuljo slavim, da je tu-le mrzlca domal!“

V čolnih se je moštvo obnašalo — sumljivo. Naravnost grozeče pa so se vedli, ko so se vrnili na ladjo. Poležavali so po krovu, godrnjali so in

mrmrali. Vsako najmanjše povelje so sprejeli z jezni, temnimi pogledi in ga nevoljno in malomarno izvršili. Celo kar je bilo poštenih mož, se je zdelo, da so podlegli slabemu zgledu, kajti ne enega ni bilo na krovu, ki bi bil posvaril tovariše.

Upor je visel nad našimi glavami, kakor grozeč črn oblak, ki nosi nevihto — — —

Blizajoče se nevarnosti pa nismo videli samo mi spodaj v kabini. Dolgi John je bil z vsemi močmi na delu, hodil je in šepal od grude do grude, dajal povsod dobre nasvete in kazal dober zgled, da ga boljsega ni mogel. Samega sebe je prekašal v uljudnosti in ubogljivosti, ves prilazen je bil, za vsakega je imel dober smehljaj. Če je prišlo kako povelje, koj je bil John na svoji bergli z najposrežljivejšim „Da, da, gospod!“, kar ga je bilo mogoče slišati. In če ni bilo drugega posla, je zakrožil eno veselo pesem za drugo, da bi prikriil nezadovoljnost tovarišev.

Dalje prihodnjič

tolških delih Bavarske.

Program in delo.

Bavarska kmetijska zveza ima namen, da kmetijski stan ohrani krščanskega, domoljubnega in gospodarsko-močnega.

S svojega krščanskega temelja presoja Bavarska kmetijska zveza vsak zakon, ali se ujema s krščanskimi načeli ali ne; s krščanskega stališča očelno zahteva, da se ohranijo verske občinske šole. Za kmetijstvo zahteva izdatno državno pomoč. Zemljiški davki se naj zmanjša. Kmetijski pridelki se naj dobavljajo državnim zavodom naravnost. Vmesna kupčija se naj izloči. Izgradi se naj kmetijsko zavarovanje. Z izdatki za vojaštvo se naj štedi. Kmetijska posest se ne sme spreminjati v veleposest. Ravnotako se mora zabraniti razkosavanje kmetij. Varstvena carina za kmetijske pridelke se naj da kmetom odškodnina iz državne blaginje.

Toda Bavarska Kmetijska zveza ne pričakuje vse pomoči le od države — ampak povdarja ravno tako močno tudi samopomoč, posebno potem združništva. Združno samopomoč je prav izborna izvedla. Njena Zadruga zveza v Regensburgu je imela l. 1916-17 nad 300 uradnikov, nad 50 skladišč, in nad 1 milijardo mark prometa. Dobavljala je vse važnejše kmetijske potrebine: gnoj, stroje, semena, krmo itd. Ustanovila je štiri zimske kmetijske šole, kmetijske nadaljevalne tečaje, štiri gospodinske šole. Svoje članove poučira z brezplačnim pravnim zastopstvom, s posredovanjem služb, z nasveti. Med vojsko je ustanovila vojno-gospodarski oddelček, ki je dajal pomoč v vseh vprašanih vojnega gospodarstva, zadevajajočih kmetijstvo.

Organizacija.

Bavarska Kmetijska zveza sestoji iz sedmih okrožnih Kmetijskih zvez, ki so v svojih krajevnih zadevah samostojne, za skupne naloge pa nastopajo združeno. Podrobna organizacija je izvedena tako: Člani ene vasi ali občine tvorijo krajevno podružnico, ki jo vodi krajevni načelnik. Podružnice sedmih okrajov so združene v okrajne organizacije z okrajnim načelnikom. Vse okrajne organizacije skupaj tvorijo okrajno Kmetijsko zvezo. Vsako izmed sedmih okrajnih vodi odbor, sestojec iz načelnika in dveh podnačelnikov, dveh tajnikov in blaginika. Občni zbor okrožja jih voli na 3 leta. V važnih zadevah stoji odboru ob strani širši odbor, sestojec iz vseh okrajnih načelnikov. Zvezne posle vodi načelnik in po njegovem navodilu okrožni tajnik.

Sedem okrožnih Kmetijskih zvez je združenih v deželno Bavarsko Kmetijsko zvezo. Načelnstvo (imenovano deželni odbor) sestoji iz sedmih okrožnih načelnikov, njihovih namestnikov in prvih okrožnih tajnikov. Predsednik deželne Kmetijske zveze je eden izmed 7 okrožnih načelnikov, vsako leto drug. Zvezne posle vodi ravnatelj.

Vsako okrožje ima svoje posebno tajništvo, v Regensburgu pa je osrednje tajništvo celokupne Kmetijske zveze.

Celotna organizacija ima dve centrali ali središči: Prva vodi organizacijo in agitacijo, daje pojasnila v pravnih in zavarovalnih zadevah, skrbi za pouk s predavanji in knjižicami. Druga, "Osrednja gospodarska zadruga" (po naše: Gospodarska, oz. Zadruga zveza), je poslovna centrala za skupen nakup in prodajo.

Organizacija Bavarske Kmetijske zveze je vzor, po katerem so izvedle svojo organizacijo Kmetijske zveze na Tirolskem, Gornje- in posebno lepo na Nižje-Avstrijskem.

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Naš kralj Aleksander se se vedno zdravi na Franciskem, kamor se odpravlja tudi naš ministrski predsednik, da sporoči kralju, kako je kaj v naši kraljevini. Sedaj pravijo, da se bo vrnil Aleksander nekako v sredini meseca oktobra in potem bo sklican parlament. Poleg ministrskega sveta zborujeta v Beogradu zakonodajni odbor in finančni odsek, ki proučuje od raznih ministrov predloženi državni proračun. Ob albanski meji se doigravajo dan na dan spopadi med našimi četami in

albanskimi. Albanci so odposlali proti naši meji 3500 mož, ki so tuji potisnili nazaj naše obmejne predstraže. Upamo, da bo naše vojaštvo storilo svojo dolžnost napram roparskim Albancem, ki neprestano vznemirjajo naš obmejne kraje.

Madžarska. Madžari vedno še niso izpraznili Zapadne Ogrske, katero bi morali po mirovni pogodbi odstopiti Avstrijem. Antanta in Čehoslovaška pritiskate Madžare na odstop, a ti se zvijajo in imajo vedno nove vzroke, da se drže v ozemlju, ki pripada Avstriji.

Na Čehoslovaškem so dobili novo vlado.

Turki so Grke zopet tako na klestil, da so ti v divjem pobegu pred turškimi četami, ki zasledujejo grške zalce.

„Dobrote“ sedanje vlade.

To bi jim dišalo! Pašić-Pribičevićeva vladna kompanija tudi ve, da mora prej ali slej priti do novih volitev in je radi tega v velikih skrbih. Najrajši bi za vsakega volilca najela po enega policaja, pandurja ali donskega kozaka in Wranglovega oficirja, da bi volilčeve roke potisnil v pravo volilno skrinjico. Ker pa to le ne gre, skuša uveljaviti prav posebno nazadnjaški volilni zakon — to je starosrbski, ki „guta“ ali požira manjšine. To gre pa takole: Stranka, ki dobi največ glasov, bi naj imela kar dve tretini vseh mandatov, ki odpadejo na skupno število glasov v celi državi. Za današnji propadajoči režim bi bil to lep izhod iz velike zagate. Zato se že sedaj na vse kriplje prizadevajo, da razpredejo radikalno stranko po celi državi. Če bo vlada skušala postaviti ta nazadnjaški volilni zakon, se lahko pripravi na hud in odločen odpor na Hrvatskem in v Sloveniji.

Kaj že imamo od centralizma. Enak zakon in enotne postavbe so nam obetali in mogoče so se tedaj še naši naivneži, ki so mislili, da gre to tako čez noč. Danes jih ne bo več, kar se postavlja, je ostalo vse pri starem. Slovenija in Dalmacija imata še vedno avstrijsko zakonodajo, Hrvaška, Slavonija z Vojvodino ogrsko, Srbija svojo in Crnagora zopet svojo, vsi pa povrh še ustavo in razne izjemne zakone, ki rastejo, ko gobe po dežju. O ustavnih določilih se sodniki in policaji prerekajo med seboj, ali je to in ono ustavno ali ni, izjemne zakone pa itak vsak drugače razlaga in veljajo tudi samo za tiste, ki ne pripadajo vladnim strankam. Te se priiska po vseh mogočih postavah, radikalni, policajdemokrati s svojimi priveski pa uživajo res pravo svobodo, ker so postali edini narodnjaki in državotvorci, dočim je vse drugo „separatist“ ali celo protidržavni element.

Ze zopet pripravljajo nekaj za davkoplačevalce! Naš parlament je že presneto dolgo na počitnicah. Sedaj se govori, da mislijo zbornico sklicati tako enkrat krog 20. oktobra. Prvič, ko se zopet sestanejo naši poslanci, bodo sklepali o povišanju poslanskih dnevnice, ker je baje v Beogradu velika draginja in je več poslancev vložilo na predsedstvo zbornice prošnjo o zvišanju poslanskih dnevnice. Dnevniče nameravajo zvišati tako-le: od 120 do 150 dinarjev ali 600 K dnevno. Oni poslanci pa, ki so člani zakonodajnega odbora pa bodo poleg poslanskih dnevnice dobivali še 50 dinarjev dnevno, torej 200 dinarjev ali 800 K. Kako bodo že itak preobloženi davkoplačevalci zmogli to novo breme, je pa drugo vprašanje. Volilci pa si naj zapomnijo, da se bodo zvišala poslancem dnevnice pod samostojno vlado, ki se bori za žepno pravdo slabostojnih poslancev.

Iz jugoslovan. kasarne.

Kaj vse zna marib. vojaštvo! Med oficirji mariborske garnizije se je razpela čudna razvada, da ne poznajo ali nočejo poznati dragocenosti vinogradnih nasadov. Baš v času, ko je grozdje mehčalo in sedaj, ko je trgalev, so začeli prirejati dneve in nočne vaje po vinogradih s celimi strojnimi oddelki in celo konji. Vojaštvo mariborskega pešpolka št. 45 je 23. t. m. naskočilo vzorno obdelan vinograd g. Korberja v Lajtersbergu. Skoda je

cenila cenilna komisija nad 5000 K. Kot g. Korberja je vojaštvo poškodovalo še vinograde: mariborskega g. Leyrerja v Košaku, g. Kokoševka v Lajtersbergu, gospe vdovice Baumann v Počehovi in samostojnega Robiča v Pekrah pri Limbušu. Smo že večkrat svariili mariborsko vojaško oblast, da ne sme prirejati vojaških vaj po vinogradih, a vse zamanj. Zadevo upoštevajo vinogradov od strani vojaštva že imajo v rokah naši poslanci.

Poslanci Slov. ljudske stranke so vložili na beograjsko vlado odločen protest proti temu, da ima vojaštvo sedaj pred trgovci vaje po vinogradih. V mariborski okolici so vojaki napravili ogromno škodo. Naši poslanci zahtevajo, da se krivici pošteno kaznujejo, škoda pa prizadetim do dela povrne.

Naši vojaški nabori so prinesli občinam novo centralistično darilo, da namreč pri naborih ne služijo več vojaki za pisarje, ampak da se za ta posel najamejo civilisti, ki jih morajo občine plačati. Komu tu ne zavre kri v žilah? Toliko milijonov nas stane vojaštvo in vsakdo ve, da se nikjer ne pase tako lenoba, kakor pri vojakih; le glej jih pri delu, kako tratijo čas in naš denar. Zda pa potrebujejo še civiliste za pisarje? Župani so ogorčeni radi novih nepotrebnih bremen, ki se nalagajo s tem občinam. Le tako naprej, gospodje demokratje, ljudstvo bo vsaj prej spoznalo pogubnost vašega centralizma!

Velik ljudski tabor

za ves gornjegrajski okraj se vrši 16. oktobra ob 2. uri popoldne pri Sv. Frančišku v Gornji Savinjski dolini. Govorijo: Dr. Korošec, poslanca Pušnjač, Kranjc in drugi. — Po zborovanju sestane županov, občinskih odbornikov vseh Kmetijskih zvez gornjegrajskega okraja. — 16. oktobra mora biti zbrana vsa gornjesavinjska dolina krog našega voditelja dr. Korošca!

Naši shodi.

Naši shodi. Pri Sv. Emi se je vršil v nedeljo, dne 25. t. m. ob številni udeležbi lepo uspeli shod KZ oz. SLS. O gospodarsko-političnem stanju v naši državi je poročal urednik Golob. Zborovalci so izvajanjem govornika sledili z zanimanjem. Navzočih je bilo tudi par Hrvatov — radičevcev, ki so se pa vedli mirno in dostojno. Med ljudstvom je opaziti veliko mržnjo napram Samostojni kmetijski stranki, ki ni izpolnila pred volitvami danih obljub. Naša krščanska stvar pridobiva povsod na ugledu. — Dne 29. septembra popoldne se je vršil pri Sv. Lenartu v Slov. gor. dobro obiskan shod KZ. Poročal je g. poslanec Ivan Roškar, ki je podal zanimivo poročilo o sedanjem političnem in gospodarskem položaju. Zborovalci so z zanimanjem sledili njegovim izvajanjem. Splošna ljudska zahteva je, da se čimprej napravi red v našem državnem gospodarstvu in da se stre sedanji centralistično-birokratični sistem. To pa je mogoče samo, z novimi volitvami in z revizijo ustave. Po shodu je bil izvoljen okrajni odbor županske zveze za sodni okraj Sv. Lenart. Predsednik je Valentin Klemenčič, poselniki so: Anton Rop ml., župan v Lormanju, Ivan Muršak, župan v Sp. Voličini, Konrad Rep, župan v Partinju, Vrhnjak Franc, župan v Ihovi, Karl Sumandl, gerent na Velki, Karl Aubl, župan pri Sv. Lenartu, Zupac Franc, župan v Gor. Ročici. Namestniki so: F. Vogrin, župan v Zgor. Voličini, Kukovec Ivan, župan v Smolinci, Dvoršak Vinko, posestnik v Spod. Porčiču, Faneč Henrik, posestnik v Partinju, Ljudevit Poljanec, pos. v Cogelincih, N. Urbančič, gerent na Ščavnici, Marijan Cezar, posestnik na Sladki gori in N. Mali, oskrbnik v Zgor. Omureku. Tajnik: dr. Andr. Veble, odvetnik pri Sv. Lenartu, preglednik računov: Fran Stupica, notar pri Sv. Lenartu.

V Kostivnici se vrši v nedeljo, dne 9. oktobra t. l., po maši shod Kmetijske zveze. Obenem se vrši ustanovitev županske zveze za rogški okraj. Poročal bo nar. poslanec Vlad. Pušenjak in drugi. Pridite v obilnem številu!

Tedenske novice.

Naš novi pokrajinski namestnik Iv. Hribar se je odpeljal za nekaj dni na posest bivšega avstrijskega nadvojvode Friderika v Belje, kjer se bo udeležil velikega lova na jelene in divje merjasce. Dobrih 70 let ima naš kraljevi namestnik, pa še bo lovil jelene in merjasce. Veleposest v Belju je sedaj državna last in gospodari na njej kot upravitelj in direktor, ata vseh slovenskih socialdemokratov znani Anton Kristan.

Po Sloveniji se je začela širiti srbska radikalna stranka, v katero je prestopil kot prvi slovenski radikal g. kraljevi namestnik Ivan Hribar. Za kraljevim namestnikom pa so začeli kot pokorni hlapeci smukati med radikale razni uradniki in trgovci, ki so bili še pred par dnevi zagrizeni demokrati. Potaplajočo ladjo zapustijo najprej podgane, potaplajočo demokratsko stranko že zapuščajo sedaj vsi oni, ki so se je poprej držali, kot podgane zelne glave. Veliko se govori in piše, da se bodo spojili s srbskimi radikali naši samostojni, katerim že prede tudi presneto slaba. Naenkrat se bodo našli pod okriljem srbskih radikalov naši slovenski bratci: demokrati in samostojni.

Past samostojnežev! Samostojni poslanci prav pridno pošiljajo našim županstvom velike plakate, na katerih se bere: „V boj za močno in neokrnjeno mariborsko samoupravo okrožje!“ Ta poziv je sestavljen tako zvito, da utegne prevarati marsikatero našega župana. Samostojni bi pač radi izsilili od naših županov izjave za delitev Slovenije v dva dela, dve namestništvu, eno bi imelo sedež v Ljubljani, drugo pa v Mariboru. Naši župani bi na ta način potrdili krivično ustavo. Kaj rabi Slovenija dve namestništvu? Saj imamo itak več kakor dovolj uradov in uradnikov, — saj za uradništvo že itak plačujemo ogromne davke in sedaj bi pa še naj dobili celo vrsto novih uradnikov! — Mi vemo, kam pes taco moli, naši samostojni in lažidemokrati bi pač na nova mastna mesta kaj radi posadili svoje pristaše, a kmet bi pa naj plačeval še nova bremena. Župani, pozor! Ne dajte se vloviti v zvito nastavljeno past samostojnežev!

Mermolja za verižnike. Kot smo poučeni, je slopil pesniški Mermolja v imenu Samostojne v zvezo z mariborskimi mesarji, da bi z n mi verižil. Na eni strani na sejnih bencih ta zgagar živinorejce, na drugi strani pa mesarje. On sicer ve, da dvoma gospodarjema (mesarju in živinorejcu) ne more služiti, a Mermolja misli, da — ljudstvo ne vidi nič in ne sliši nič. Mermolja si je na nepojasnjen način napolnil žep, njegova stranka je v vladi podpisala neznosno veliko davke in sedaj se je zavezala še mesarjem. Saj to ni nobeno čudo, kaj je v vladi minister in mesar Pucelj.

„Lep uspeh“ samostojnega poslanca Ureka. Samostojni Urek se je potegoval pri finančnem ministrstvu demokratu Komanudiju za prosti uvoz gumija. G. finančni ministrski tovariš g. ministra Pucelja pa je napodil Ureka, češ, kaj bomo z gumijem, gumi je luksuz (nepotrebna stvar) in mu je naložena na uvoz visoka carina. Iz ravnokar navedenega slučaja lahko uvidimo, koliko veljave in ugleda imajo samostojni poslanci in njihov minister pri svojih vladnih bratcih-demokrati.

Srečko Robič v Limbušu je postal zagrizen samostojni petelin. Pri volitvi v cenilno komisijo za mariborsko okolico je bil zaupnik Samostojne v volilni komisiji. Po volitvi je pesniškemu Mermolju in drugim pripovedoval, kateri domnevani pristaši Samostojne so glasovali s Slov. ljudsko stranko. Pri tem se je g. Srečko silno razburjal. G. Robič, le glejte, da vam jeza ne bo škodovala na zdravju!

Županom ptujskega okraja pošilja nekdo pismene pozive, da naj izreče občinski odbor zaupnico okraj glavarju dru. Pirkmaierju radi napadov narodno-socialistične stranke. Dr. Pirkmaier je zvest pristaša JDS gospodov in ni naklonjen naši Kmetijski stranki. Gospodje narodni socialisti pa, večinoma uradniki, obrtniki in učitelji bodo že vedeli, zakaj ga ne marajo in zakaj ga napadajo. Zato svetujemo našim županom, da naj vržejo zaupnice lepo v koš. Go-